

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 235.774 van 15 september 2016
in de zaak A. 220.219/IX-8917**

In zake: Sarah DERCON
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Hannes
kantoor houdend te 2250 Olen
Gerheiden 66
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW KATHOLIEK ONDERWIJS STAD HERENTALS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jean Hendrickx
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 9 september 2016, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van:

“- De beslissing van de delibererende klassenraad van 28 juni 2016 om [Sarah Dercon] een B-attest te verstrekken met clausulering kantoor/verkoop;
- De beslissing van de voorzitter delibererende klassenraad dd. 04 juli 2016 om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen;
- De beslissing van de interne beroepscommissie van 23 augustus 2016, houdende bevestiging van de beslissing van de delibererende klassenraad dd. 28.06.2016 en aldus het B-attest met clausulering verkoop/kantoor.”

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 september 2016, om 10.30 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jan Hannes, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Christophe Vangeel, die *loco* advocaat Jean Hendrickx verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Barbara Speybrouck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2015-2016 leerling in het tweede jaar van de tweede graad BSO verkoop (*office & retail*) in het katholiek onderwijs Herentals (kOsh), campus Bovenrij.

Het eindrapport geeft aan dat verzoekster jaartekorten heeft voor godsdienst (45%), Frans (40%) en PAV (48%). Betere cijfers zijn er voor Engels (54%), lichamelijke opvoeding (66%), Nederlands - zakelijke communicatie (58%) en administratie en retail (58%).

De over haar delibererende klassenraad besluit om verzoekster een oriënteringsattest B toe te kennen, met clausulering voor verkoop (BSO) en kantoor (BSO).

De vader van verzoekster vraagt overleg over deze beslissing met een e-mail van 30 juni 2016, waarin hij aangeeft contact genomen te hebben met de schoolinspectie die “ons de raad gegeven [heeft] dit b attest aan te vechten om de reden dat jullie formulering niet klopt je kan geen attest geven met vrucht geslaagd en niet gebuisd zijn voor de hoofdvakken en dan hier een uitsluiting voor geven”.

Na overleg op 1 juli 2016, beslist de directrice “geen nieuwe elementen [te hebben] verkregen om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen”. Het overleg blijft aldus zonder nuttig gevolg, zodat verzoekster beroep instelt bij de beroepscommissie.

In haar bezwaarschrift, gericht aan de beroepscommissie, argumenteert verzoekster onder meer:

“de argumenten zijn namelijk de school heeft een b attest afgeleverd met de vermelding met vrucht geslaagd van de 2de graad met uitsluiting voor kantoor en verkoop terwijl de punten voor haar hoofdvakken 58 waren dus geslaagd voor de hoofdvakken. [...] na contact te hebben genomen met de schoolinspectie vonden ze dit een rare mededeling en dit zeker aan te vechten.”

Met de bestreden beslissing handhaaft de beroepscommissie op 23 augustus 2016 het attest. Zij motiveert:

“1. Het beroep werd tijdig en naar vorm correct aangetekend.
2. Overwegende dat de Beroepscommissie haar zitting is aangevangen met de vaststelling dat er een materiële vergissing is geslopen in de aangetekende uitnodiging voor haar hoorzitting dd. 23.08.2016. Hierin wordt verkeerdelijk een foutieve samenstelling van de commissie (commissie voor tucht) vermeld en worden als interne leden [...] en [...] vermeld.
Na overleg met de ouders en leerlinge wordt besloten geen nieuwe uitnodiging te versturen met correcte samenstelling nu per 23.08.2016 de bij wet verplicht of aanbevolen leden (voorzitter delibererende klassenraad en

klastitularis) aanwezig zijn. Er wordt dan ook besloten de commissie zoals hoger vermeld op correcte wijze samen te stellen ter vervanging van de in de uitnodiging vermelde leden. Op deze wijze wordt de materiële vergissing pragmatisch opgevangen.

Alle partijen, inclusief de vader en leerlinge, gingen hiermede uitdrukkelijk akkoord om te vermijden dat er nog extra tijd wordt verloren.

3. Uit het dossier kan de Beroepscommissie alleen maar vaststellen dat de school de gebruikelijke en bij wet voorgeschreven maatregelen heeft genomen in het licht van de dyslexie, ADHD en autisme van Sarah. Op dit punt worden alvast geen tekortkomingen vastgesteld.

Evenmin ziet de Beroepscommissie problemen in de wisseling van klastitularis. Deze wisseling vond plaats in januari, maar de Beroepscommissie kan enkel vaststellen dat de cijfers van Sarah niet beter noch slechter zijn voor dan wel na deze wisseling.

4. De Beroepscommissie haar aandacht wordt door de vader en leerlinge gevestigd op een aantal private gebeurtenissen in het leven van Sarah die hun invloed zouden hebben gehad op de schoolse prestaties. In de hoorzitting maakt de vader en leerlinge o.a. melding van het overlijden van de hond, de ziekte van vader en de zelfmoord van de beste vriend van Sarah. Tijdens de hoorzitting werden door de Beroepscommissie enkele kritische vragen gesteld omtrent de effectiviteit van deze privatieve gebeurtenissen en de beweerde impact op Sarah. Zo blijkt dat Sarah zich niet de exacte datum van het incident met haar, nochtans beste vriend, kan herinneren. Ook de vraag achter een doodsprent wordt afgewimpeld als ‘verloren tussen de boeken’ ...

De Beroepscommissie merkt vooreerst op dat Sarah in feite geslaagd is, weliswaar met een B attest wat de impact van deze gebeurtenissen vermoedelijk beperkt.

Niettemin heeft de Beroepscommissie het voordeel van de twijfel gegeven aan vader en leerlinge en hen de vraag gesteld of zij van deze beweerde privatieve gebeurtenissen enkele stukken kan bezorgen ter staving: medische attesten, doodsprent, verslagen, etc. Op deze vraag antwoordt vader dat ze deze stukken zeker binnen 30 minuten (ouders wonen vlak bij school) kunnen aanleveren, zodoende de Beroepscommissie ouder en leerlinge uitnodigt deze te bezorgen en de zaak voorlopig open houdt tot aanbrengen stukken.

Na exact 20 minuten zijn ouder en leerlinge terug aanwezig en overhandigen zij twee enveloppes, dewelke worden omschreven als bewijsstukken die de medische toestand van vader schetsen. Sarah overhandigt aan de voorzitter een tablet waaruit de zelfmoord van haar beste vriend zou blijken. In de eerste enveloppe zitten evenwel medische verslagen die betrekking hebben op moeder, allen daterend van vorige schooljaren. Uit de tweede enveloppe valt een medische samenvatting over de gezondheidstoestand van vader dd. 24.12.2015. Hieruit blijkt dat vader inderdaad een geschiedenis heeft met hartproblemen en in september, oktober en november hiervoor enkele medische ingrepen heeft ondergaan.

Het verslag dd. 24.12.2015 meldt als ‘evaluatie’ dat de gezondheidstoestand van vader terug optimaal is, zonder verdere klachten.

Andere stukken, hoewel vader beweert ook na 24.12.2015 nog ernstige ingrepen te hebben gehad, worden niet bijgebracht.

5. De Beroepscommissie kan alleen maar vaststellen dat op heden geen elementen worden voorgelegd die nopen de genomen beslissing van de delibererende klassenraad te veranderen. Hoewel de Beroepscommissie inderdaad wel geloof hecht aan de medische geschiedenis van vader, dient vastgesteld uit de voorgelegde stukken, dat het hoogtepunt hiervan zich situeert in de maanden september, oktober 2015. In deze wordt er beoordeeld niet op basis van examens, maar door een permanente evaluatie. De Beroepscommissie kan uit het dossier alleen maar vaststellen dat [...] er hoegenaamd geen verschil in schoolse houding en/of resultaten zijn doorheen het jaar, zodoende het niet bewezen is dat de medische toestand van vader effectief haar effect heeft gehad op de prestaties van Sarah;

De beroepscommissie weerhoudt op de hoger vermelde redenen ook de overige privé gebeurtenissen niet.

6. De Beroepscommissie kan uitsluitend vaststellen dat er wel degelijk ernstige attitude problemen zijn met Sarah (79 halve dagen afwezig, waarvan veelal onwettig). Op de hoorzitting erkent Sarah meermaals te hebben gespijbeld. Ook blijkt uit het voorhanden zijnde dossier dat het niet bereiken van de leerplan – doelstellingen uitgebreid werden gemotiveerd en deze motivatie op geen enkele wijze werd weerlegd. Het feit dat vader ziek is geweest in de eerste maanden van het schooljaar, verklaart dan ook geenszins het gedrag van Sarah en de behaalde resultaten na januari 2016. Trouwens is de Beroepscommissie ook van mening dat de gezondheidstoestand van vader niet in causaal verband staat met de houding van Sarah in de maanden waarop deze problemen zich thuis voordeden. Sarah heeft hier nooit iets van gemeld aan de school noch gevraagd hiermede rekening te houden, zodoende ervan uit kan worden gegaan dat de impact ervan niet gewogen heeft op de schoolse resultaten. Zoals gezegd had er minstens in de maanden nadien dan enige verbetering moeten worden vastgesteld.

7. De Beroepscommissie merkte op de hoorzitting nog ambtshalve op dat het schrijven uitgaande van de schoolcampus dd. 01.07.2016 waarin werd besloten de klassenraad niet opnieuw samen te roepen, werd ondertekend door [D.C.], voorzitter van de delibererende klassenraad, hoewel [zij] op dat ogenblik geen voorzitter was. [N.], voorzitter delibererende klassenraad, was evenwel ook op dit gesprek aanwezig, zodoende de Beroepscommissie aan deze materiële vergissing geen gevolgen hecht.

Om deze redenen

Beslist de Beroepscommissie – met unanimitéit onder haar leden

Bevestigt de beslissing van de delibererende klassenraad dd. 28/06/2016 en aldus het B–attest met clausulering verkoop/kantoor.”

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4. Het verzoekschrift is ingediend door een minderjarige leerling, vertegenwoordigd door haar vader “als wettelijk vertegenwoordiger”.

Een annulatieberoep, ingesteld door slechts één ouder waar beiden het ouderlijk gezag uitoefenen, is onontvankelijk. Een beroep tot nietigverklaring is thans echter nog niet ingediend.

Een vordering tot schorsing van tenuitvoerlegging is, wegens haar bewarend karakter anders dan een annulatieberoep, geen daad van beschikking maar een daad van beheer. In een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid volstaat het dat één van de beide ouders als vertegenwoordiger van de minderjarige optreedt.

Er hoeft in de huidige stand van de procedure dus niet te worden onderzocht of de vader van verzoekster al dan niet de enige is die ten aanzien van verzoekster het ouderlijk gezag uitoefent.

V. Ontvankelijkheid van de vordering

5. Met artikel 123/15 en volgende van de Codex Secundair Onderwijs, ingevoegd bij decreet van 4 april 2014 en hernummerd bij decreet van 17 juni 2016, heeft de decreetgever voor het gewoon secundair onderwijs een administratief beroep georganiseerd binnen de school tegen evaluatiebeslissingen van de delibererende klassenraad teneinde deze aan een nieuw onderzoek te doen onderwerpen.

De zogenaamde devolutieve werking van dit door de decreetgever georganiseerd administratief beroep bij een overeenkomstig artikel 123/17, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs samengestelde beroepscommissie met hervormingsbevoegdheid heeft tot gevolg dat de beroepen beslissing uit het rechtsverkeer verdwijnt en dat een nieuwe beslissing in de plaats ervan komt, op grond van een autonome, eigen beoordeling van de zaak door het beroepsorgaan.

De beslissing waarmee de desbetreffende procedure wordt afgesloten, is de eindbeslissing, vatbaar voor beroep voor de Raad van State.

Uit artikel 123/15, § 3, van de Codex blijkt dat het beroep wordt behandeld door de voormelde beroepscommissie die, na alleszins de betrokken personen en de leerling in kwestie en in voorkomend geval leden van de klassenraad te hebben gehoord, kan beslissen tot (1) de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van onontvankelijkheid, dan wel, nadat de beroepscommissie al dan niet aan de leerling bijkomende proeven of opdrachten heeft opgelegd, (2) de bevestiging van het oorspronkelijk evaluatieresultaat of (3) de vervanging door een ander evaluatieresultaat.

Het is tegen één van die drie potentiële eindbeslissingen, al naargelang het geval, dat een leerling beroep kan instellen bij de Raad van State.

6. Voor de voorliggende zaak betekent het voorgaande dat het beroep naar zijn voorwerp enkel ontvankelijk lijkt met betrekking tot de beslissing van de beroepscommissie van 23 augustus 2016. Voor het overige lijkt het beroep niet ontvankelijk.

Deze exceptie vertoont de vereiste ernst om ze desnoods ambtshalve op te werpen.

VI. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

7. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VII. Uiterst dringende noodzakelijkheid

8. Gelet op de vaste rechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de onmogelijkheid om zonder verlies van een schooljaar de studie te volgen van haar keuze, argumenteert verzoekster terecht dat de vordering bij uiterst dringende noodzakelijkheid “het enige rechtsmiddel [vormt] dat een tijdige en afdoende bescherming kan bieden voor de in het geding zijnde belangen van verzoekende partij”.

In tegenstelling tot wat de verwerende partij opwerpt in haar nota met opmerkingen, wordt de diligentie die van een verzoekende partij wordt verwacht bij het benaarstigen van een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid niet tegengesproken door de vaststelling dat het huidige verzoekschrift op 9 september 2016 elektronisch bij de Raad van State is ingediend – dat is zestien dagen na de ontvangst van de bestreden beslissing en zeven dagen na aanvang van het schooljaar.

Overigens lijkt de verwerende partij slecht geplaatst om verzoekster een gebrek aan diligentie te verwijten. Verzoekster heeft immers reeds op 6 juli 2016 het georganiseerd administratief beroep ingesteld en zij heeft tot 24 augustus 2016 moeten wachten om de eindbeslissing te vernemen, dus zeven weken later.

VIII. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

9. Het eerste middel is genomen uit:

“- de schending van artikel 3.5.1 schoolreglement 2015-2016;

- de schending van artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen;
- de schending van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur inzonderheid van het transparantiebeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel en vertrouwensbeginsel.”

Volgens verzoekster heeft de “inrichtende macht” een rechtmatig vertrouwen gewekt, in een brief van april 2016 van de klassenraad aan haar ouders, dat haar studiekeuze “5 Retail en visual Merchandising” een goede keuze was “gezien [zij] geslaagd was voor haar hoofdvakken”:

“Dat de brief van april 2016 aan de ouders werd gericht op een moment waarop de meeste resultaten van verzoekende partij reeds bekend waren;
 Dat de resultaten van verzoekende partij nagenoeg dezelfde zijn gebleven als toen de studiekeuze werd bestempeld als een goede keuze en verzoekende partij in algemeen totaal voldoende geslaagd is voor haar hoofdvakken;
 Dat desondanks op 30.06.2016 kenbaar werd gemaakt dat verzoekende partij een B-attest kreeg afgeleverd met clausulering voor kantoor en verkoop hoewel zij met vrucht het 4^e jaar had beëindigd en met 58% in totaal voor Administratie en Retail;
 Dat de inrichtende macht op een onzorgvuldige wijze het rechtmatig vertrouwen heeft gewekt dat verzoekende partij een goede studierichting had gekozen;
 Dat de klassenraad reeds in april 2016 kenbaar had moeten maken dat zij de keuze minder geschikt vond gelet op de resultaten en de vermeende houding van verzoekende partij;
 Dat desondanks de klassenraad de keuze bestempelde als een goede keuze en naderhand weergaf dat verzoekende partij haar studiejaar met vrucht beëindigd had, en overeenkomstig de toelatingsvoorwaarden toegelaten werd tot het volgend leerjaar behalve in de onderverdeling Kantoor (BSO), Verkoop (BSO);
 Dat de inrichtende macht zo het vertrouwensbeginsel heeft geschonden.”

Beoordeling

10. De aangehaalde kritiek die verzoekster met betrekking tot het vertrouwensbeginsel verwoordt in het eerste middel lijkt enkel betrekking te hebben op de initiële beslissing van de delibererende klassenraad, in samenhang met de inhoud van een brief die eveneens toe te schrijven zou zijn aan de klassenraad. Ze lijkt dus niet dienstig, aangezien die beslissing uit het rechtsverkeer is verdwenen en vervangen is door de beslissing van de beroepscommissie.

11. Overigens ziet de Raad van State hoe dan ook niet spontaan hoe een advies over de latere studiekeuze van verzoekster het rechtmatig vertrouwen zou wekken dat haar een A-attest zal worden gegeven, ongeacht het resultaat van de nog door haar te leveren prestaties. Dit valt des te minder in te zien, aangezien de bedoelde brief van april 2016 uitdrukkelijk erop wijst dat het advies steunt op de resultaten “tot hiertoe”. Die resultaten overigens, vertoonden op dat ogenblik nog enkel tekorten voor godsdienst en Frans.

12. In de toelichting bij het middel legt verzoekster enkel uit hoe de “inrichtende macht” volgens haar het vertrouwensbeginsel heeft geschonden. Zij brengt het schoolreglement, de formelemotiveringswet, het transparantiebeginsel en de zorgvuldigheidsplicht niet meer ter sprake, zodat het middel in die mate onontvankelijk is. Het valt niet toe aan de Raad van State om te gissen over de mogelijke invulling van een middel, laat staan om het middel te herschrijven in de plaats van een verzoekende partij.

13. Het middel is niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

14. Het tweede middel is genomen uit de schending van “artikel 3.5.1 schoolreglement 2015-2016” en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, “inzonderheid van het redelijkheidsbeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel en vertrouwensbeginsel”:

“Aangezien de klassenraad weergaf dat verzoekende partij haar studiejaar met vrucht beëindigd had;
Dat de studieresultaten van verzoekende partij klaarblijkelijk geenszins aan de grondslag liggen van het verleende B-attest
Dat de beslissing van de Beroepscommissie het volgende weergeeft:
- Maatregelen dyslexie zijn gevolg zoals voorgeschreven en zoals voor iedereen met dyslexie op school;

- Sarah liep de kantjes ervan af; soms ongewettigd afwezig (er wordt altijd gebeld naar de ouders om dit te melden);
- B-Attest gemotiveerd vanuit de leerplandoelstellingen en beroepsplan-attitudes; in BSO geen examens, maar wel permanente evaluatie, Sarah was 79 halve dagen afwezig, dus zeker een effect;

Dat de klassenraad in haar eindbeslissing dd. 30.06.2016 waarin het B-attest werd afgeleverd eveneens motiveerde:

‘Er is een negatieve evolutie te zien in je punten. Door veelvuldig afwezig te zijn behaal je leerplandoelstellingen onvoldoende.’

Dat verzoekende partij ter zitting voor de interne beroepscommissie nochtans de aandacht vestigde op het feit dat een aantal private gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan een weerslag hebben gehad op de resultaten, o.a. overlijden van de hond, zelfmoord van een vriend, ziekte van vader;

Dat verzoekende partij hiervoor de nodige documenten voorlegde doch dat deze documenten naar mening van de interne beroepscommissie niet bewijzen dat de medische toestand van vader effectief effect hebben gehad op de prestaties van Sarah;

Dat de beroepscommissie verder stelt uitsluitend te kunnen vaststellen dat er wel degelijk ernstige attitude problemen zijn met verzoekende partij (79 halve dagen afwezig, waarvan veelal onwettig);

Nochtans brengt de inrichtende macht geen enkel document of bewijs voor van deze 79 halve dagen afwezigheden;

Niettemin kan men uit de schoolagenda van verzoekende partij vaststellen dat er slechts 7 afwezigheden/ laattijdige aankomsten werden genoteerd alsook slechts één dag afwezigheid wegens persoonlijke redenen;

Dat het zich baseren op een niet bewezen aantal dagen afwezigheid om een B attest te verlenen een schending uitmaakt van het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel;

Dat er daarnaast andere maatregelen konden worden genomen die voorzien zijn in het Schoolreglement bij vastgestelde afwezigheid van een leerling.”

15. De verwerende partij werpt op dat dit middel “een volstrekt nieuw argument” is, dat niet aan bod kwam in het verzoekschrift tot intern beroep en bijgevolg niet ontvangen kan worden.

De bewering dat de beroepscommissie haar beslissing niet heeft genomen op basis van de resultaten van verzoekster is voorts een stelling die niet wordt bewezen.

De enige bezwaren die verzoekster heeft geuit in de interne procedure betroffen de vraag naar de invloed van bepaalde situaties. Hierop wordt dan ook uitvoerig ingegaan.

De verwerende partij wijst erop dat de beroepscommissie kijkt naar het feit dat op een bepaald ogenblik geen examens voorliggen, maar wel permanente evaluaties en zij kijkt naar de evolutie van de cijfers. Dit kan men niet anders interpreteren als dat de beroepscommissie het gehele dossier (dus ook de cijfermatige gegevens) heeft bestudeerd en besproken.

Er vond een negatieve evolutie plaats in de resultaten van verzoekster. Mede door veelvuldig afwezig te zijn behaalde zij de leerplandoelstellingen niet. Ook dit getuigt van een grondige analyse van het dossier.

De beroepscommissie moet zich ook niet louter tot de cijfers beperken. De voorliggende beslissing is er één die zowel op de resultaten als op de globale appreciatie van de leerling steunt. Met betrekking tot de afwezigheden, stelt de verwerende partij dat de beslissing hier niet louter op steunt, maar dat wel wordt nagegaan wat de invloed kan geweest zijn op de resultaten. Hoewel deze veelvuldige afwezigheid reeds vermeld staat op de initiële beslissing is deze nooit betwist geworden. Enkel nu pas voor de Raad van State wordt dit in twijfel getrokken. Deze afwezigheden worden nochtans zorgvuldig bijgehouden en doorgegeven aan het ministerie. Zelfs als er niet gepast zou zijn gereageerd op deze afwezigheden toont verzoekster niet aan hoe dit het attest zou veranderen.

Beoordeling

16. De feitelijke vaststelling dat de beslissing van de beroepscommissie het volgende weergeeft:

“- maatregelen dyslexie zijn gevolgd zoals voorgeschreven en zoals voor iedereen met dyslexie op school;
- Sarah liep de kantjes ervan af: soms ongewettigd afwezig (er wordt altijd gebeld naar de ouders om dit te melden);
- B-attest gemotiveerd vanuit de leerplandoelstellingen en beroepsplan-attitudes; in BSO geen examens, maar wel permanente evaluatie, Sarah was 79 halve dagen afwezig, dus zeker een effect;”

is juist, maar deze bewoordingen zijn louter een samenvatting van de “Argumenten school”, welke zij weergeeft na een samenvatting van de “Argumenten ouders” en vooraleer te komen tot de eigenlijke “Beslissing beroepscommissie”. Het zijn bijgevolg geen aan de beroepscommissie toe te rekenen motieven en de kritiek erop is niet dienstig.

17. Ook met betrekking tot de eventuele weerslag van privé-gebeurtenissen op de resultaten, kan verzoekster niet overtuigen. Zij formuleert in het verzoekschrift een feitelijke vaststelling, namelijk dat de door haar voorgelegde documenten de beroepscommissie niet overtuigen het bewijs te leveren van zulke weerslag. Zij lijkt echter dit oordeel van de beroepscommissie niet te bekritisieren, laat staan te ontkrachten. In die mate is het middel evenmin ernstig.

18.1. Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de overheid zorgvuldig te werk te gaan zowel bij de voorbereiding van een beslissing als bij het nemen van de beslissing zelf en ervoor te zorgen dat de juridische en feitelijke aspecten van het dossier deugdelijk geïnventariseerd en gecontroleerd worden, zodat de overheid met kennis van zaken kan beslissen, rekening houdende met alle relevante gegevens.

18.2. De verwerende partij kan niet worden gevolgd in haar stelling dat de argumenten omtrent de persoonlijke gebeurtenissen de enige bezwaren zijn die verzoekster voor de beroepscommissie heeft aangebracht.

Waar het verzoekster in de verhaalprocedure in essentie om ging, was een antwoord te krijgen op de vraag waarom zij werd geclausuleerd voor verkoop als vervolgrichting, terwijl zij het afgelopen schooljaar met vrucht had beëindigd – vandaar het B-attest – en zij blijkens haar studieresultaten voor het daartoe voorbereidende opleidingsonderdeel en hoofdvak met 58% geslaagd was. Zij heeft die vraag gesteld met het oog op het overleg en zij heeft ze herhaald in haar bezwaar bij de beroepscommissie. Zij voert thans aan dat haar studieresultaten

klaarblijkelijk niet aan de grondslag liggen van het toegekende B-attest, maar wel een aantal dagen afwezigheden welke daarenboven onbewezen zouden zijn.

18.3. Een B-attest betekent luidens artikel 39 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ (het organisatiebesluit) dat de leerling voor het betrokken leerjaar geslaagd is of, meer precies, “dat de leerling het leerjaar met vrucht beëindigd heeft in de betrokken school en derhalve tot het volgend leerjaar mag worden toegelaten, behalve in bepaalde onderwijsvormen en/of onderverdelingen”. Artikel 38, 1°, van hetzelfde besluit preciseert dat een leerling “met vrucht” het eerste leerjaar van de tweede graad beëindigt “indien hij in voldoende mate de doelstellingen die in het leerplan zijn opgenomen heeft bereikt en aldus bekwaam wordt geacht zijn studies voort te zetten in het volgend leerjaar”.

Die definitie van een B-attest doet vooralsnog aannemen dat een zorgvuldig handelend bestuur in de motivering van een dergelijk attest de redenen kenbaar moet maken waarom de leerling die het leerjaar met vrucht heeft beëindigd en die bekwaam wordt geacht haar studies voort te zetten in een volgend leerjaar, toch de toegang tot welbepaalde richtingen moet worden ontzegd. Het aanvechten van het B-attest binnen het raam van de administratieve beroepsprocedure verplicht met andere woorden de beroepscommissie ertoe om in de veruitwendigde motieven de clausulering in het B-attest zorgvuldig te verantwoorden.

18.4. Gelet hierop, lijkt de beroepscommissie haar beslissing niet met de vereiste zorgvuldigheid te hebben benaderd, door niet in te gaan op de essentiële vraag van verzoekster.

Immers, de punten 1 en 7 van haar beslissing lijken slechts op enkele procedurele problemen in te gaan. Met de overwegingen in de punten 3 tot 5 onderzoekt de commissie, zo lijkt, of de door verzoekster behaalde resultaten een geloofwaardige evaluatie vormen, in het licht van bepaalde gebeurtenissen tijdens het schooljaar zoals de wissel van klastitularis en de ziekte van haar vader. Nadat

de commissie over verzoeksters grieven hieromtrent telkens concludeert dat deze gebeurtenissen geen effect hadden op verzoeksters permanente evaluatie en haar resultaten, blijft nog enkel punt 6 van de beslissing over als motivering *in se* van de opgelegde clausulering. Op het eerste gezicht zijn daartoe echter enkel de eerste twee zinnen van dit punt 6 dienstig, aangezien het daaropvolgende weer over de ziekte van de vader gaat.

In tegenstelling tot wat de verwerende partij betoogt, lijken de attitudeproblemen dan wel degelijk aan de grondslag te liggen van de clausulering en niet de negatieve evolutie van de studieresultaten. Wat blijft, in de huidige stand van de procedure, is immers de vaststelling dat de beroepscommissie de clausulering zelf in wezen slechts weet te verantwoorden met een verwijzing naar “ernstige attitude problemen” met verzoekster – die zij enkel relateert aan de afwezigheden van verzoekster – om dan te besluiten dat de leerplandoelstellingen niet zijn bereikt.

18.5. Wat er ook aan is van verzoeksters attitude, feit is dat uit de beslissing *prima facie* niet blijkt of en hoe de commissie dit heeft afgewogen tegenover het argument van verzoekster dat zij voor wat zij haar hoofdvakken noemt, geslaagd is – en dus anders dan de verwerende partij stelt, minstens voor die vakken de leerplandoelstellingen lijkt te hebben bereikt. Immers, zoals de Raad van State al meermaals heeft overwogen, ligt de motivering van het al dan niet slagen van een leerling in de eerste plaats besloten in de behaalde punten. Die punten moeten namelijk worden geacht een representatief beeld te geven van de kennis, de vaardigheden én, voor zover opgenomen in het leerplan, de attitudes van de leerling. Anders gesteld: een zwakke studiehouding is in beginsel verdisconteerd in lage punten – wat ook zo lijkt te zijn gebeurd voor het vak PAV. Voor zover de studiehouding daarnaast en daarenboven ook in aanmerking wordt genomen voor de eindbeoordeling, kan dit als element niet doorslaggevend of uitsluitend als beweegreden dienen, maar in beginsel enkel om andere motieven aan te vullen of te versterken. In dit verband kan nog worden opgemerkt dat volgens het junirapport voor het vak ‘administratie en retail’ een positieve evolutie is vast

te stellen en verzoekster een goede studiehouding en een voldoende leefhouding heeft.

De verwerende partij stelt in haar nota dat de enige bezwaren die verzoekster heeft geuit, de vraag betrof naar de invloed van bepaalde situaties waarop is geantwoord. Net zoals de beroepscommissie, heeft de verwerende partij blijkbaar geen oog voor het bewuste argument in het bezwaarschrift van verzoekster, dat zij wél geslaagd is voor wat zij als haar hoofdvakken beschouwd.

De verwerende partij legt ook een stuk 6 neer dat verklaringen van de leerkrachten bevat “omtrent beslissing beroepsprocedure”. Die verklaringen echter zijn niet gedateerd en op het eerste gezicht valt niet te achterhalen of de beroepscommissie er kennis van had. Alleszins wordt er niet aan gerefereerd in de bestreden beslissing – laat staan dat verzoekster er kennis van had – zodat die verklaringen vooralsnog niet vermogen de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel te weerleggen.

18.6.1. Daarenboven betoogt verzoekster dat het aantal dagen afwezigheid grof overdreven is en in die mate onbewezen. Zij legt haar agenda neer, waaruit zou moeten blijken dat zij slechts zeven afwezigheden liet optekenen.

De verwerende partij brengt daaromtrent op de terechtzitting een nieuw stuk ‘registratiefiche van de leerling’ bij. In de nota werpt zij tegen dat dit een nieuw en daarom onontvankelijk argument zou zijn, terwijl in de klassenraadbepslissing ook reeds hieraan werd gerefereerd.

18.6.2. De Raad stelt *prima facie* echter vast dat in de klassenraadbepslissing enkel sprake was van “frequente afwezigheid” en dit bovendien, zo lijkt, als een ondergeschikt argument aan de jaaronvoldoendes, de lage jaarresultaten voor de andere vakken en de negatieve evolutie. Zoals hiervóór opgemerkt, lijken die laatstgenoemde motieven niet meer terug te vinden in de beslissing van de beroepscommissie maar komt de commissie op andere, autonome motieven tot

haar beslissing – namelijk de ernstige attitude problemen en de permanente evaluatie. Om die motieven te onderbouwen lijkt daarenboven haar overweging omtrent de afwezigheden van verzoekster cruciaal. Daarom bedenkt de Raad dat de veeleer subsidiaire verwijzing door de klassenraad naar “frequente afwezigheid”, zo lijkt, niet zomaar gelijk te stellen is met de verwijzing naar “79 halve dagen afwezig, waarvan veelal onwettig” – de beroepscommissie hecht hieraan op het eerste gezicht niet enkel decisief belang, maar is ook veel concreter dan de klassenraad.

De verwerende partij vergist zich overigens, stellende dat verzoekster in haar bezwaarschrift aan de beroepscommissie niet zou zijn ingegaan op de haar verweten afwezigheden. Verzoekster ging ervan uit, zo lijkt, dat het verwijt betrekking had op afwezigheden wegens ziekte en zij beklagt zich in haar bezwaarschrift erover dat zij ten onrechte geschorst werd als sanctie voor afwezigheden wegens ziekte. De Raad ziet op het eerste gezicht dan ook geen reden om verzoekster tegen te werpen dat zij het recht verbeurd heeft om deze grief nog aan te voeren bij de Raad van State.

18.6.3. In de nota met opmerkingen is de verwerende partij er voorsnog niet in geslaagd de Raad te overtuigen dat het aantal en de aard van de afwezigheden, waaruit het attitude probleem wordt afgeleid, voldoende zorgvuldig is vastgesteld door de beroepscommissie. Dat het afschrift van de registratiefiche pas op de terechtzitting is neergelegd als een aanvullend stuk van het administratief dossier, neemt niet de twijfel weg of de beroepscommissie zelf wel op zorgvuldige wijze zich van het aantal en de aard van deze afwezigheden heeft vergewist.

18.7. Dit alles doet voorlopig besluiten dat de beroepscommissie enkel lijkt te steunen op de afwezigheden van verzoekster, zonder de bewering af te wegen dat verzoekster zich erop beroept geslaagd te zijn voor haar hoofdvakken en dat zij aldus, op het eerste gezicht, niet getuigt van de zorgvuldigheid die van haar mag worden verwacht bij het beslissen over de op te leggen clausulering.

18.8. In zoverre is het middel ontvankelijk en ernstig.

19. Hieruit volgt dat het middel voorbarig is, voor zover de schending van het redelijkheidsbeginsel wordt aangevoerd. Van een schending hiervan kan immers slechts sprake zijn als de motieven vaststaan wat, als gezien, voorlopig niet het geval is.

In zoverre is het middel niet ernstig.

20. Het middel is in de *sub* 18 aangegeven mate ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

21. In het derde middel voert verzoekster de schending aan van “artikel 3.5.1 schoolreglement 2015-2016” en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, “inzonderheid van het redelijkheidsbeginsel”:

“Aangezien de klassenraad aangaf dat verzoekende partij met vrucht geslaagd was en zij in april 2016 de studiekeuze van verzoekende partij bestempelde als een goede keuze;
Dat de inrichtende macht bij het vaststellen van lichte onvoldoendes een meer billijke en redelijke beslissing had kunnen nemen;
Dat het eigen reglement van de inrichtende macht voorziet dat een leerlinge een waarschuwing kan krijgen voor één of meer vakken;
Dat zulks betekent dat de leerling wel naar het volgend leerjaar mag, maar dat hij/zij één jaar de tijd krijgt om de achterstand weg te werken;
Dat gelet op bovenstaande uiteenzetting en de persoonlijke gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan bij verzoekende partij, de maatregel van een waarschuwing een meer gepaste beslissing was geweest;
Dat er geen enkele aanleiding bestaat om het verleende B-attest te handhaven.”

Beoordeling

22. Voor zover verzoekster kritiek levert op de beslissing van de delibererende klassenraad, is het middel niet gericht tegen de ontvankelijk te bestrijden en bestreden eindbeslissing.

23. Om de hiervóór bij de bespreking van het tweede middel aangegeven redenen is het voorbarig om de schending van het redelijkheidsbeginsel aan te voeren. In die mate is het middel dus evenmin ernstig.

Slechts ten overvloede zij in dit verband nog opgemerkt dat verzoekster voor zichzelf van oordeel mag zijn dat een A-attest met waarschuwing een “meer passende” of billijke beslissing is dan een B-attest. De Raad van State beschermt echter niet tegen strenge beslissingen, enkel tegen onwettige beslissingen. Hij mag ook niet zijn eigen appreciatie – of die van de verzoekende partij – over wat de “meest passende” maatregel is, in de plaats stellen van die van de commissie. De persoonlijke overtuiging van verzoekster volstaat niet als bewijs dat een beslissing van een beroepscommissie disproportioneel en daarom onregelmatig is.

24. Voor zover het middel de schending aanvoert van het schoolreglement en opgevat kan worden kritiek te leveren op de beslissing van de beroepscommissie, zij vastgesteld dat niet blijkt uit verzoeksters bezwaarschrift, noch uit de notulering van de hoorzitting, dat zij de beroepscommissie heeft verzocht om de mogelijkheid van een waarschuwing onder ogen te nemen. In dat geval kan de beroepscommissie op het eerste gezicht niet worden verweten dat zij in haar motivering van het B-attest op dit specifieke punt niets expliciteert: op grieven die haar niet zijn voorgelegd lijkt zij immers ook geen antwoord te moeten geven.

25. Het middel is niet ernstig.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

26. Het vierde middel is genomen uit de schending van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur “inzonderheid van het zorgvuldigheidsbeginsel”:

“Aangezien gebleken is dat in de aangetekende uitnodiging van de interne Beroepscommissie een materiële vergissing is geslopen. In deze uitnodiging werd immers een foutieve samenstelling van de commissie vermeld en worden als interne leden [P.H.] en [F.M.] vermeld.

Nochtans is de uiteindelijke samenstelling van de interne Beroepscommissie bestaande uit [N.] en [V.D.] als interne leden.

Daarenboven werd het schrijven uitgaande van de schoolcampus dd. 01.07.2016 waarin werd besloten om de klassenraad niet opnieuw samen te roepen, ondertekend door [D.C.] als ‘voorzitter van de delibererende klassenraad’, hoewel [zij] op dat ogenblik geen voorzitter was ...

Dat de interne beroepscommissie stelt dat in overleg met de ouders en de leerlinge werd besloten geen nieuwe uitnodiging te versturen met correcte samenstelling;

Dat verzoekende partij zulks nooit verklaard heeft en hiermee nooit akkoord is gegaan temeer de raadsman van verzoekende partij niet aanwezig kon zijn op de bijeenkomst;

Dat zulks indruist tegen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.”

Beoordeling

27. Voor zover verzoekster kritiek levert op de ondertekening van de beslissing om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen, is het middel niet gericht tegen de ontvankelijk te bestrijden en bestreden eindbeslissing.

28. De uitnodiging voor de hoorzitting vermeldt, zoals verzoekster zelf schrijft per vergissing, een verkeerde samenstelling van de beroepscommissie. Daargelaten of verzoekster of haar ouders nu wel of niet instemden met de beslissing van de beroepscommissie om geen nieuwe, verbeterde uitnodiging te sturen, ziet de Raad niet hoe die onzorgvuldigheid bij het versturen van de uitnodiging kan afkleuren op de beslissing zelf. Verzoekster voert alleszins niet aan dat de daad-

werkelijke samenstelling van de beroepscommissie die de bestreden beslissing heeft genomen, onregelmatig is.

29. Op de terechtzitting argumenteert verzoekster dat zij belangen-schade leed omdat zij uitstel had willen vragen om haar raadsman de gelegenheid te geven op de hoorzitting aanwezig te laten zijn. Dit argument lijkt vreemd aan de grief omtrent de samenstelling van de commissie en hiermee geeft verzoekster op het eerste gezicht een nieuwe grondslag aan het middel. Zij had dit reeds kunnen aanvoeren in het inleidend verzoekschrift. Het argument is daarom niet ontvanke-lijk.

30. Het middel is niet ernstig.

E. Slotsom

31. Er is, wat het derde voorwerp van de vordering betreft, voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de beroepscommissie van kOsh, campus Bovenrij, van 23 augustus 2016 houdende toekenning van een oriënteringsattest B aan Sarah Dercon.

2. De Raad van State verwerpt de vordering voor het overige.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 september 2016, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren